

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÇOCUK ŞARKILARINI SESLENDİRME YETERLİKLERİNİN İNCELENMESİ*

Şehriban KOCA**

ÖZET

Okul öncesi dönemde müzik eğitiminin amacı, çocuğun duyuşsal, bilişsel, dil ve psiko-motor gelişimlerine yardımcı olmak çocuğun müzikle tanışmasını ve müzik sevgisini kazanmasını sağlamaktır. Okul öncesi müzik eğitiminde öğretmenler tarafından en çok benimsenen müzik etkinliklerinden biri şarkı söylemedir. Okul öncesi dönemdeki müzik etkinlikleri içerisinde çocuklarla birlikte şarkı söylemenin, onlara şarkıları öğretmenin ve şarkı söyleme isteklerini uyandırmanın önemli olduğu ifade edilmektedir (Button ve Holden, 2006; Mizener, 2008). Bu amaçların gerçekleştirilebilmesi için okul öncesi öğretmenlerine büyük sorumluluklar düşmektedir.

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi öğretmen adaylarının çocuk şarkılarını söyleme yeterliklerinin değerlendirilmesi ve eksikliklerinin belirlenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu Mersin Üniversitesi okul öncesi öğretmenliği bölümünde öğrenim gören 110 okul öncesi öğretmen adayı oluşturmaktadır. Çalışma grubunun 90'ı kız, 20'si ise erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırma betimsel bir çalışma olup, öğrencilerin şarkı söyleme yeterlikleri ve performansları hazırladıkları ve video kameraya kaydettikleri performans kayıtları kullanılarak öğretim elemanı tarafından hazırlanan gözlem formu yoluyla değerlendirilmiştir. Veriler düzenlenerek, SPSS programında frekans ve yüzde değerleri alınarak anlamlı bir hale getirilmiştir. Son olarak elde edilen veriler doğrultusunda bulgular yorumlanarak sonuçlara ulaşılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin şarkı söylerken duruş pozisyonunda sorun yaşamadıkları, hazırlık, ritmik performans, nefes kontrolü-entonasyon ve artikülasyon boyutlarında orta düzeyde oldukları, melodik performans ve yorumlama boyutlarında ise sorun yaşadıkları saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi öğretmen adayları, müzik eğitimi, çocuk şarkıları, şarkı söyleme performansı, video kamera

* ICOINE 2013 kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Yrd. Doç. Dr. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, El-mek: sehriban.koca@hotmail.com

AN INVESTIGATION OF PROSPECTIVE PRESCHOOL TEACHERS PROFICIENCY IN SINGING SONGS FOR KIDS***

ABSTRACT

The purpose of music education in the early childhood setting is developing emotional, cognitive, linguistic and psycho-motor skills of children through music. Singing is among the music activities used most predominantly by preschool teachers. In preschool music activities singing with children, teaching children to sing and helping to develop a desire are three important things that the researchers expressed (Button & Holden, 2006; Mizener, 2008). Preschool teachers have a big responsibility to perform these tasks.

The purpose of this study is to investigate the prospective preschool teachers competencies of singing kid songs and to identify deficiencies. Study group of the study is consisted of 110 students attending preschool teaching program at Mersin University. Of the prospective teachers 90 were female, while 20 were male. In the study, survey model has been used and students' competencies of singing kid songs have been determining by the assessment (observation) form prepared by the researcher. The singing performance of students were recorded with video cameras by themselves and these recordings were evaluated by the researcher. The obtained data was analyzed in the SPSS package program and descriptive statistics calculations were used to evaluate the data. According to the findings of the study prospective teachers preparation, rhythmic performance, breath control-intonation and articulation stages levels were found to be moderately and some problems have been identified on melodic performance and interpretation stages.

Key Words: prospective preschool teachers, music education, songs for kids, singing performance, videotapes

Giriş

“Çocuğun bir bütün olarak gelişiminde önemli bir yere sahip olan okul öncesi eğitim, çocukların bedensel, zihinsel ve sosyal gelişimini planlanmış bir ortam içinde gerçekleştirmeye çalışan ve onları bir üst kademe olan ilköğretime hazırlayan bir eğitim kademesidir” (Erden, 1998: 172).

“Erken çocukluk döneminde müzik eğitiminin amacı, çocuğun duygusal, bilişsel, dil ve psiko-motor gelişimlerine yardımcı olmak başka bir deyişle çocuğun duyduklarını, düşündüklerini ritim ve şarkılarla serbestçe ifade edebilmelerini çocuğun müzik kültürü ile tanışmasını ve müzik sevgisini kazanmasını sağlamaktır” http://megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/modul_pdf/761CBG028.pdf. Okul öncesi müzik eğitiminde gerek öğretmenler gerekse öğrenciler tarafından en çok benimsenen müzik etkinliklerden biri de şarkı söylemedir.

*** This paper was presented in ICOINE 2013 as a spoken paper.

“Merrill’e (2002) göre; çocuklar şarkı söylemeyi, çok severler. Bireysel ya da grup olarak şarkı söylemek, tüm çocuklar için, özgürlük duygusu veren bir deneyim sağlar, neşe ve canlılık verir. Aynı zamanda, çocukların gözleme, anlama ve anlatma yeteneklerini geliştirdiği gibi sosyal ilişkilerinin gelişmesini de sağlar” (Ürfioğlu, 1989: 31). Okul öncesi dönemde şarkı söylemenin öğrencilerin fiziksel, sosyal ve dil gelişimlerine katkıda bulunduğu, çocukların konuşma becerisini ve sözcük dağarcığını geliştirmede oldukça önemli olduğu ifade edilmektedir (Bintz, 2010, Richards,1999).

“Bütün çocuklar çalgı çalma yeteneğine sahip değildir ve herkesin bir çalgı sahibi olması zordur. Ancak, her sağlıklı çocuk, en güzel ve doğal müzik aracı olan sese sahiptir. Bu bağlamda, müzik eğitiminde temel olan, çocuğun sesini eğitmek ve doğru şarkı söylemesini sağlamaktır” (Ekici, 2010:167).

Okul öncesi dönemde “şarkı söyleme çalışmalarının amaçları, çocuğa sesini doğru kullanmayı öğretmek, çocuğun müziksel becerilerini ve müziksel belleği geliştirmek, çocukta şarkı dağarcığının oluşmasını ve çocuğun, duygularını müzikle ifade etmesini sağlamak ve çocuğu yerel, ulusal ve evrensel müzik kültürünün örnekleri ile tanıştırmaktır” (Özçimenli, 2007: 15).

Okulöncesi eğitimcilerinin şarkı söylemekle ilgili olan görevi ise değişik duygusal, müziksel ve sessel özelliklere sahip çocuklar ile şarkılar arasında bir köprü kurabilmektir (Öztürk, Auernig ve Yaşar, 2011: 55).

“Okul öncesi eğitimcileri onlara emanet edilen çocukların ses ve şarkı söyleme gelişimlerine ilişkin büyük bir sorumluluk taşırlar.....seslerini kullanarak müziksel ifadeden zevk almayı bilen ve genel olarak çocuk gelişiminde şarkı söylemenin anlamını fark etmiş eğitimciler büyük bir ihtimalle okulöncesi kurumlarındaki çocukların keyifli bir şekilde kendi sesleri ile ifade yolunu bulmalarına olanak tanıyacaktırlar” (Öztürk, Auernig ve Yaşar, 2011:55).

Okul öncesi dönemdeki müzik etkinlikleri içerisinde çocuklarla birlikte şarkı söylemenin, onlara şarkıları öğretmenin ve şarkı söyleme isteklerini uyandırmanın önemli olduğu araştırmacılar tarafından ifade edilmektedir (Button ve Holden, 2006; Mizener, 2008).

“Okulu yeni bitiren bir eğitimci, göreve başladığında yeterlik sayıda çocuk şarkısını öğrenmiş olmalı, şarkı öğretimi uygulamasını başarıyla gerçekleştirebilmeli ve gerek gördüğünde yeni şarkıları kolayca öğrenebilmelidir.... Çünkü çocuklar, öğretmenin söylediği ya da çaldığı şarkıları dinlemekten büyük zevk alırlar. Bu da müziğe karşı ilgisini artırır” (Koç, 2006. s: 9). Birçok çocuk için konuşmak kadar doğal olan şarkı söylemeyi çocuklar konuşmayı öğrendikleri gibi taklit yoluyla öğrenirler (Wolf 1994; Akt. Öztürk, 2008: 42). Bu nedenle çocuklara şarkıları sevdirecek, müziksel gelişimlerini destekleyecek ve onlara model olacak öğretmenlerin çocuk şarkılarını seslendirme yeterlikleri önem arz etmektedir.

“Öğretmen yetiştirmede, öğretmenlerin mesleğe girişte sahip olması gereken yeterliklerin belirlenmiş olması ve performansa dayalı değerlendirme testleriyle öğretmen adaylarının değerlendirilmesi önemlidir” (Gökçe, 2003:79; aktaran Kılıç ve Saruhan, 2006 :409). Bu doğrultuda araştırmada okul öncesi öğretmen adaylarının şarkı söyleme performanslarının değerlendirilmesi, eksikliklerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

2.Yöntem

Araştırma okul öncesi öğretmen adaylarının çocuk şarkılarını söyleme performanslarının değerlendirilmesi, eksikliklerinin belirlenmesine yönelik, betimsel yönteminin kullanıldığı bir araştırmadır.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/6, Spring 2013

2.1. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2012- 2013 eğitim öğretim güz döneminde müzik dersleri alan 110 okul öncesi öğretmen adayı oluşturmaktadır.

2.2. Verilerin Toplanması

Yapılan araştırmada öğrencilerin şarkı söyleme yeterlikleri ve performansları öğretim elemanı tarafından hazırlanan gözlem formu yoluyla değerlendirilmiştir. “Mesleki eğitim kurumlarında müziksel performansı ölçme, bireyin müziksel performans kapsamına giren davranışlara sahip olup olmadığı, sahipse sahip oluş derecesini gözleyip gözlem sonuçlarını sembollerle belirtme işlemidir” (Saraç ve Şeker, 2008:103).

“Performans testleri ile, performansın niteliği, süreç ve ürün yönlerinin taşıdığı özellikler, eğitimle gerçekleştirilebilirlik ve ölçülebilirlik dereceleri daha iyi çözümlenebilir. Ayrıca, öğrencilerin öğrenme düzeyi, eksikliği, güçlüğü, öğretimin etkililiği, programın sağlamlığı ve öğretim sürecine dair daha geçerli ve güvenilir veriler elde edilebilir”(Uçan, 1987, :287-3-7; aktaran Saraç ve Şeker, 2008:104).

“Uçan (1994), müzikte performans ölçümüne yönelik basamakları şu şekilde belirtmiştir:

1. Performansı sürece bakarak ölçme: Bu yaklaşımda öğrencinin performansa ilişkin davranışları ölçmeçi tarafından gözlenir ve gözlemci gözlem sonuçlarını sembollerle belirtir.

2. Performansı ürüne bakarak ölçme: Öğrencinin ölçülecek performansına ilişkin ortaya çıkardığı ürünün gözlemci tarafından incelenerek, sonuçlar uygun sembollerle belirtilir.

3. Performansı hem sürece hem de ürüne bakarak ölçme: Öğrencinin ölçülecek performansa ilişkin davranışları gözlemci tarafından hem icra ederken gözlenir, hem de gözlemci ortaya çıkan ürünü inceleyerek sonuçları uygun sembollerle belirtir” (Çoban, 2011:117) .

Araştırmada öğrencilerin şarkı söyleme performansları ürüne bakarak (hazırlanan ve video kameraya kaydedilen performans kayıtları kullanılarak) araştırmacı tarafından hazırlanan gözlem formu yoluyla değerlendirilmiştir.

2.3. Verilerin Analizi

Veriler düzenlenerek, SPSS programında frekans ve yüzde değerleri alınarak anlamlı bir hale getirilmiştir. Son olarak elde edilen veriler doğrultusunda bulgular yorumlanarak sonuçlara ulaşılmıştır.

3. Bulgular

Tablo 1: Öğretmen Adaylarının Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	n	%
Kız	90	81.8
Erkek	20	18.2
Toplam	110	100

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/6, Spring 2013

Tablo 1’de görüldüğü gibi çalışma grubunun %81.8’ini kız, %18.2’sini ise erkek öğrenciler oluşturmaktadır.

Tablo 2: Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Şarkı Söyleme Becerilerine İlişkin Yeterlikleri

		Tamamen	Büyük Ölçüde	Orta	Az	Hiç	TOPLAM
1. Hazırlık	F	-	40	53	12	5	110
Belirlenmiş şarkılara iyi çalışmış ve şarkılardan emin.	%	-	36.4	48.2	10.9	4.5	100
2.Duruş Pozisyonu	F	10	53	32	10	5	110
Doğru şarkı solunumu için gerekli duruş pozisyonunu aldı .	%	9.1	48.2	29.1	9.1	4.5	100
3.Nefes Kontrolü ve Entonasyon	F	-	13	48	45	4	110
Şarkıda doğru yerlerde kendinden emin bir şekilde nefes kontrolü sağlıyor ve entonasyonu iyi.	%	-	11.8	43.6	40.9	3.6	100
4.Ritmik Performans	F	-	18	53	33	6	110
Şarkılardaki notaların değerlerini doğru seslendiriyor.	%	-	16.4	48.2	30.0	5.5	100
5.Melodik Performans	F	1	14	40	50	5	110
Şarkıları kendinden emin olarak doğru ve bütünlük içerisinde seslendiriyor.	%	.9	12.7	36.4	45.5	4.5	100
6. Artikülasyon-Bağlar:	F	-	19	64	21	6	110
Şarkıdaki artikülasyon tekniklerine ve/veya bağlarına dikkat ederek doğru bir şekilde söylüyor	%	-	17.3	58.2	19.1	5.5	100
7. Yorumlama	F	-	2	12	37	59	110
Şarkıyı nüans özelliklerine uygun söylüyor	%	-	1.8	10.9	33.6	53.6	100

Tablo 2 incelendiğinde; **hazırlık** boyutunda, %36.4’ünün belirlenen şarkılara iyi çalıştıkları, öğrencilerin %48.2’sinin orta düzeyde oldukları, %10.9’unun az çalıştıkları, %4.5’inin ise hiç çalışmadıkları görülmektedir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/6, Spring 2013

Öğrencilerin **duruş pozisyonları** incelendiğinde; %48.2'sinin doğru şarkı solunumu için gerekli duruş pozisyonunu büyük ölçüde, %9.1'inin tamamen sağladıkları, %29.1'inin orta düzeyde oldukları, %13.6'sının ise gerekli duruş pozisyonunu sağlayamadıkları görülmektedir.

Öğrencilerin **nefes kontrolü ve entonasyon** yeterlikleri incelendiğinde; %11.8'inin büyük ölçüde, %43.6'sının orta düzeyde, %40.9'unun az düzeyde nefes kontrolü ve entonasyon sağladıkları görülmektedir.

Öğrencilerin **ritmik performansları** incelendiğinde; öğrencilerin %48.2'sinin şarkılardaki notaların değerlerini orta düzeyde, %16.4'ünün büyük ölçüde seslendirdikleri, %30'unun az, %5.5'inin ise hiç seslendiremedikleri görülmektedir.

Öğrencilerin **melodik performansları** incelendiğinde; öğrencilerin %12.7'sinin şarkıları doğru ve bütünlük içerisinde büyük ölçüde, %36.4'ünün orta düzeyde, seslendirdikleri, %45.5'inin az, %4.5'inin ise hiç seslendiremedikleri görülmektedir.

Artikülasyon ve bağlar ile ilgili yeterlikleri incelendiğinde; öğrencilerin %58.2'sinin şarkıları artikülasyon tekniklerine ve bağlara dikkat ederek orta düzeyde, %17.3'ünün büyük ölçüde seslendirdikleri, %19.1'inin az, %5.5'inin ise seslendiremedikleri görülmektedir.

Yorumlama boyutunda ise öğrencilerin %53.6'sının şarkıları nüans özelliklerine uygun seslendiremedikleri görülmektedir.

4. Sonuç

Araştırma kapsamında araştırmacı tarafından planlama yapılarak çocuk şarkıları seçilmiş, öğrencilerle uygulamalar yapılarak çalışılmış ve son olarak her öğrencinin seçilen şarkıları belirlenen kriterler ölçüt alınarak seslendirmeleri ve performanslarını video kameraya kaydetmeleri istenmiştir. Araştırma sonucu oluşturulan performans değerlendirme formunun kullanılması yoluyla değerlendirme yapılmış ve aşağıda yer alan sonuçlara ulaşılmıştır:

1. **Hazırlık Boyutu:** öğrencilerin %48.2'sinin belirlenmiş parçalarına orta düzeyde, %36,4'ünün ise büyük ölçüde çalışmış ve parçalardan emin oldukları,
2. **Duruş Pozisyonu:** Doğru şarkı solunumu için gerekli duruş pozisyonunu öğrencilerin %48.2'sinin büyük ölçüde, %29.1'inin ise orta düzeyde sağladıkları,
3. **Nefes Kontrolü ve Entonasyon:** öğrencilerin %43.6'sının orta , %40.9'unun ise az düzeyde nefes kontrolü ve entonasyon sağladıkları,
4. **Ritmik Performans:** Şarkıların ritim değerlerini öğrencilerin %48.2'sinin orta, %30'unun ise az düzeyde seslendirdikleri,
5. **Melodik performansları :** öğrencilerin %36,4'ünün şarkıları orta,%45.5'inin ise az düzeyde doğru ve bütünlük içerisinde seslendirdikleri,
6. **Artikülasyon ve bağ teknikleri:** şarkıları öğrencilerin %58.2'sinin orta, %19.1'inin az düzeyde,%17.3'ünün ise büyük ölçüde artikülasyon tekniklerine dikkat ederek doğru bir şekilde söyledikleri,
7. **Yorumlama:** şarkıları öğrencilerin %33.6'sının nüans özelliklerine uygun olarak az düzeyde seslendirdikleri, %53.6'sının ise hiç seslendiremedikleri görülmüştür.

Sonuç olarak öğrencilerin şarkı söylerken duruş pozisyonunda sorun yaşamadıkları, hazırlık, ritmik performans, nefes kontrolü-entonasyon ve artikülasyon boyutlarında orta düzeyde oldukları, melodik performans ve yorumlama boyutlarında ise sorun yaşadıkları saptanmıştır.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/6, Spring 2013

KAYNAKÇA

- BINTZ, W., Singing Across the Curriculum, **The Reading Teacher**,63(8), (2010), s.683–686.doi:10.1598/RT.63.8.7
- BUTTON, S. ve HOLDEN, H., The Teaching of Music in the Primary School by the Nonmusic Specialist, **British Journal of Music Education**, 23(1), (2006), s.23-38
- ÇOBAN, S., Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Çalgı Eğitimi Dersi Dönem Sonu Sınavları ile İlgili Düşünceleri (Marmara Üniversitesi Örneği), **Buca Eğitim Fakültesi Dergisi**, S:31, (2011), s.115-127
- ERDEN, M., **Öğretmenlik Mesleğine Giriş**, Alkım Yayınları, İstanbul 1998
- EKİCİ, T., Okulöncesi ve İlköğretim Döneminde Çocuklara Yönelik Ses Eğitim, **Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**,S:1, (2010), s.159- 182
- KILIÇ, A. ve SARUHAN, H., Teknik Eğitim Fakültesi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Becerileri, **Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, S:16, (2006), S.407-417
- www.sosyalbil.selcuk.edu.tr/.../KILIÇ,%20Abdurrahman%20vd..pdf
- Koç, E (2006). “Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesinin Çocuk Gelişimi ve Eğitimi İle Anasınıfı Bölümlerinde Okutulan Müzik Öğretimi Derslerinin Genel Durumunun Değerlendirilmesi”. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya.
- MEGEP, **Çocuk Gelişimi ve Eğitimi-Müzik Etkinlikleri 2**, Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara 2007 (http://megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/modul_pdf/761CBG028.pdf)(ET:08.04.2013)
- MERRILL, J. D., Successful Singing for All in the Elementary Grades, **Music Educators Journal**, S: 89 (2), (2002)
- MIZENER, C.P. Our Singing Children, **Music Education Research**, S:10(3), (2008), s.403-421. <http://gmt.sagepub.com/content/21/3/18>
- ÖZÇİMENLİ, E. (2007). **Anaokullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Anaokullarındaki Müzik Etkinliklerine İlişkin Görüşleri (Eskişehir İliÖrneği)**,Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara
- ÖZTÜRK, A. (2008). **Okul Öncesi Kurumlarda Uygulanan Müzik Eğitiminin Öğretmen Görüşlerine Dayalı Olarak Değerlendirilmesi**, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul
- ÖZTÜRK, A., AUERNIG, F.C ve YAŞAR, F., **Okulöncesinde Müzik Eğitimi-I**, T.C Anadolu Üniversitesi Yayını, Eskişehir 2011
- RICHARDS, C., Early Childhood Preservice Teachers’ Confidence In Singing, **Journal of Music Teacher Education**, 9, (1999), s.6-17
- SARAÇ, G., ŞEKER H., Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinde Çalgı Öğretimindeki Performansın Değerlendirilmesi, **Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi**, S: 20, (2008).
- ÜRFİOĞLU, A., **Bebeklik ve Okulöncesi Dönemde Müziğin Gelişimi ve Eğitimi**, Ya-Pa Yayınları, İstanbul 1989

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/6, Spring 2013

